

Valtiovarainministeriö
PL 28
00023 VALTIONEUVOSTO
valtiovarainministerio@vm.fi

Viite: Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö 8.5.2014 VM065:00/2012

Lapuan kaupungin lausunto kuntalain hallituksen esitysluonnoksesta

Vaikka nykyinen kuntalaki on kohtuullisen tuore, eli vuodelta 1995, on se jo monilta kohdiltaan osittain vanhentunut ja hankalasti toteutettavissa. Kuntien velvoitteet ja tehtävät ovat samassa ajassa lähes kaksinkertaistuneet ja kunnista on tullut laajojen konsernien "emoyhtiöitä". Kunnallisvaalien äänestysprosentti on ollut jo vuosia matala ja kunnallisesta päätöksenteosta kiinnostuneiden asukkaiden määrä on laskenut ja keski-ikä on noussut.

Muun muassa näihin haasteisiin uuden kuntalain tulisi vastata. Kuntalakiesityksen tavoitteena on asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien parantaminen, koska kuntalaisia kiinnostaa kunnan asiat, vaikka ei niinkään perinteiseen päätöksentekoon osallistuminen. Lakiesityksessä luodaan mahdollisuudet toimielinten kokousten uudistamiseen sekä ajasta ja paikasta riippumattomien kokousten kehittämiseen uusien sähköisten menetelmien avulla. Toteutuessaan kuntalain uudistuksella siirrytään oikeaan suuntaan matkalla nykypäivään ja samalla parannetaan kansalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia kunnassa. Uudistuksilla on mahdollisesti myös välillistä demokratiaa vahvistava vaikutus.

Ongelmana kuitenkin on, että uudistuksen yksi tärkeimmistä elementeistä eli kuntien harkintavallan kasvattaminen jää osittain toteutumatta, koska lakiehdotuksessa on paljon säännöksiä, jotka ovat kirjoitettu pakottaviksi, vaikka sääntely olisi voitu kirjoittaa mahdollistavaksi. Tämä pakottava sääntely ei ole sopusoinnussa valtion rakennepoliittiseen ohjelmaan kirjoitettuun tavoitteeseen vähentää kuntien tehtäviä ja velvoitteita.

Olisi ollut toivottavaa, että kuntalakiuudistuksen yhteydessä olisi voitu huomioida myös mahdollisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun vaikutukset. Nyt näin ei ole käynyt.

Ohessa Lapuan kaupungin tarkemmat huomiot määrättyihin Kuntalakiesityksen pykäliin:

1 luku Yleiset säännökset

6 § Kuntakonserni ja kunnan toiminta

Muutos nykyainsäädännön "kunnan hallintoon" melkoinen, jonka vuoksi "kunnan toiminnan" määrittely pykälän toisessa momentissa ei perusteltua vaan voisi nostaa omaksi pykäläksi. Tämä vielä siitä syystä, että kunnan toimintaan viitataan myöhemmin useissa kohdissa.

Muutos tulee ainakin alkuvaiheessa aiheuttamaan rajavetokysymyksiä. Aiheuttaako "turhaa" hallinnollista työtä, kun kunnan toiminnaksi jatkossa luetaan sellaisiakin kuntakonserniin kuulumattomia, jotka tulevat kunnallisen omistuksen, sopimuksen tai rahoituksen kautta "kunnan toiminnan" piiriin.

3 luku Valtion ja kunnan suhde

12 § Kuntatalousohjelma

Kuntatalousohjelma vaatii toteutuakseen myös ulkopuolisia riippumattomia asiantuntijatahoja arvioimaan valtion toimenpiteiden vaikutusta kuntatalouteen. Valtion tulee siten arvioiden tehtävien rahoitusta niin valtiontalouden kehysten kuin kuntatalouden kantokyvyn näkökulmasta. Tällä hetkellä kuntatalouden suunnittelun ongelmana tältä osin on se, että eri ministeriöiden laskelmat kunnille annettujen uusien tehtävien kustannusvaikutuksista poikkeavat selvästi siitä, mitä kunnat itse arvioivat uusien tehtävien järjestämisestä niille koituvan. Rahoitusperiaate on tällä hetkellä alati lisääntyneiden tehtävien vuoksi jo vakavasti uhattuna.

4 luku Valtuusto

15 § Kuntavaalit

Kuntavaalien siirtäminen on järkevää, koska tällöin valtuusto pääsee valmistelemaan välittömästi seuraavan vuoden talousarviota. Valtuustokauden aloittaminen kesäkuun alussa aiheuttaa sen, että kokoukset tulee pitää hyvin nopealla aikataululla, jotta lautakunnat (tai vastaavat toimielimet) pääsevät vielä ennen tavanomaisia kesälomia kokoontumaan ja näin järjestäytymään.

Asiaa voidaan miettiä myös siltä kannalta, että lisääkö muutos kuitenkin äänestysaktiivisuutta nykyiseen ajankohtaan verrattuna?

16 § Valtuutettujen lukumäärä

Valtuutettujen lukumäärien muutos nähdään hyvänä. Ehdotuksella lisätään kuntien itsehallintoa, kun ne voivat jatkossa päättää alarajaa korkeammista valtuutettujen lukumääristä tarpeidensa mukaan. Valtuutettujen lukumäärän alarajojen laskeminen korostaa valtuutettujen tärkeyttä ja lisää tervettä kilpailua valtuustopaikoista.

18 § Puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat

Tähän asti vain kuntien johto- ja hallintosäännöissä mainittu valtuuston puheenjohtajiston läsnäolo- ja puheoikeus on nyt nostettu lakiin eli käytännössä vahvistetaan nykytila. Tämä korostaa oikealla tavalla hallituksen ja valtuuston johdonmukaista kunnan asioiden yhtenäistä eteenpäin viemistä. Tiedonkulku paranee.

5 luku Kunnan asukkaiden osallistumisoikeudet

22 § Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet

Pykälässä kuvatut esimerkit ovat hyviä, mutta niitä ei saa mieltää ainoiksi mahdollisiksi vaihtoehdoiksi. Voimakkaammin tulisi korostaa luettelon esimerkinomaisuutta. Lisäksi kansalaisraati sanalle tuli miettiä muuta termiä; esim. kuntalaisraati, joka kuvaisi paremmin osallistujia eikä olisi sidoksissa esim. kansalaisuuskäsitteeseen.

23 § Aloiteoikeus

Pykälässä aloiteoikeus koskee kaikkea kunnan toimintaa. Sinänsä näin tulee olla, mutta tämä aiheuttaa jatkossa lain 6 §:n kunnan toiminnan laajennuksen kanssa sen, että mahdollisesti aloitteita tulee myös asioista, joissa kunnalla on vähäinen merkitys. Tämä aiheuttaa lähinnä tarpeetonta hallinnollista raskautta.

Pykälään tulisi lisätä, minkä ajankohdan asukaslukumäärään 2 % vertailu tulee tehdä, jotta aloite tulee kuuden kuukauden sisällä käsiteltäväksi.

24 § Kunnallinen kansanäänestys

Kansanäänestykseen tulisi jo nyt ottaa mahdollisuus sähköiseen äänestykseen esim. verkkoasioinnin avulla. Tässä oikeusministeriö voisi olla kehittämässä yhdessä kuntien kanssa yhteistä järjestelmää. Tämä varmasti lisäisi myös kuntalaisten aktiivisuutta. Kansanäänestyksen tulee jatkossakin olla neuvoa-antava.

25 § Kansanäänestysaloite

Aloiteikärajan laskeminen 15 ikävuoteen on erinomainen nuorten osallistumiseen kannustava toimenpide.

26 § Nuorisovaltuusto

27 § Vanhusneuvosto

28 § Vammaisneuvosto

Edellä mainittujen nuorisovaltuuston, vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston asettaminen tulisi perustua kunnanhallituksen harkintaan. Erilaiset paikalliset vaikuttamismahdollisuudet huomioiden, kyseisten ryhmien mahdollisuudet vaikuttaa lain tarkoittamalla tavalla voidaan taata muutenkin kuin säätämällä pakolliseksi. Säännökset ovat oikean suuntaisia, mutta niiden tulee olla keskenään johdonmukaisesti samantasoisesti harkintaan perustuvia ja suositusluontoisia.

Lisäksi esimerkiksi nuorten vaikuttamismahdollisuus jää kuitenkin vain pienen ja nytkin aktiivisen osan käyttöön. Lainsäädännön tulee mahdollistaa monipuolisempi kattaus nuorten kuulemiseen eikä sulkea pois mahdollisuuksia. Kunnat joutuvat nyt sen eteen, että perustavat nuorisovaltuustoja/vastaavia vaikka niillä olisi muita tehokkaampiaakin keinoja nuorten kuulemiseen.

Tässä, jos missä, tulisi mahdollistaa ja tutkia erilaisten älysovellusten hyödyntämistä nuorten aktivoinnissa yhteiskunnallisiin asioihin. Tämän vuoksi pelkkä nuorisovaltuusto ei voi olla keino nuorten vaikutusmahdollisuudeksi vaan on jo nyt mahdollistavat monipuolisemmat keinot.

29 § Viestintä

Yleinen tietoverkko on oikea suuntaus, koska se on kanava mistä tiedot nykyisin pääasiassa haetaan. Vielä ei kuitenkaan saa unohtaa täysin muuta viestintää. Viestintä tietoverkossa luo oman haasteensa tietosuojaan näkökulmasta. Tähän on pykälässä vastattu, mutta sitä ei ole viety kuitenkaan tarvittavasti samanlaisena kuntien ilmoitusten julkaisemista koskevaan 109 §:ään ja kuntien päätösten tiedoksiantoa kunnan jäsenille koskevaan 141 §:ään.

6 luku Kunnan toimielimet

30 § Kunnan toimielimet

Kunnan valtuustoille tulisi jatkossakin taata mahdollisuus hallintosäännössä / johtosäännössä oikeus määrätä muillekin toimielimille mahdollisuus asettaa tilapäisiä toimielimiä. Nyt ehdotettu säännös rajoittaa kunnallista itsehallintoa toteutuessaan tässä muodossa.

31 § Toimielinmallit

Pykälä ei tarpeellinen muuta kuin määritelmäpykälänä. Toisaalta toisen momentin tilaaja-tuottaja ei edes toimielin, vaan järjestämistapa.

Tarvitaanko ko. pykälää tai tulisiko lain alkuun laatia oma määritelmäpykälä, jossa keskeiset määritelmät selvennetty.

35 § Luottamushenkilöiden erottaminen kesken toimikauden

Puheenjohtajan /puheenjohtajiston erottaminen kesken toimikauden on uusi asia. Tämä ei kuitenkaan ole ongelmatonta, kun samaan aikaan säännellään päätoimisesta tai osa-aikaisesta luottamushenkilöstä. Lakiehdotuksen 81 § 2 momentin mukaan luottamushenkilöllä on erottamisen jälkeen oikeus keskeyttää virka- tai työvapaa ilmoittamalla keskeytyksestä työnantajalle vähintään kuukautta ennen työhön palaamista. Näissä tilanteissa työhön paluuoikeus saattaa koitua työnantajan tai sijaisen kannalta ongelmalliseksi tai jopa kohtuuttomaksi. Sijaisen palvelussuhdeturvaan tulee kiinnittää huomiota.

7 luku kunnan johtaminen ja kunnan hallitus

39 § Kuntastrategia

Kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteiden kirjaaminen kuntalaissa säädettyyn kuntastrategiaan tukee hyvin sitä, että kuntaa johdetaan kokonaisuutena ja että kunnan kokonaisuus otetaan mahdollisimman laajalti huomioon. Säännösehdotuksen perusteluissa mainittua mahdollisuutta luopua erillisistä erityislainsäädännössä tarkoitetuista strategioista on pidettävä tervetulleena.

Tarvitaanko kuitenkin laissa mainittuja seitsemää esimerkkiä kahlitsemaan strategian laatimista?

41 § Kunnanhallituksen puheenjohtaja

Suomalaisessa hallintokulttuuriin kuuluu virkavastuulla tapahtuva asioiden valmistelu ja nyt lakiehdotuksessa esitetään, että kunnan hallituksen puheenjohtaja johtaa poliittista valmistelua. Termiä ei ole lakitekstissä eikä valmisteluaineistossa mitenkään määritely, jonka vuoksi asia tulee varmasti aiheuttamaan tulkintaongelmia ja ristiriitoja valmisteluun.

Edellä mainittu näkyy siinä, että poliittisen johdon ja virkamiesjohdon työnjako ja tehtävät on ilmaistu epäselvästi ja osin ristiriitaisesti lakiluonnoksen pykälä- ja perusteluteksteissä. Esimerkiksi 38 §:n mukaan ”kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta” kun taas ”kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa”. Lisäksi vielä 41 §:n mukaan ”kunnan hallituksen puheenjohtaja johtaa poliittista valmistelua. Vielä perusteluteksteissä on todettu, että kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa käytännössä.

43 § Johtajasopimus

Onko johtajasopimuksen pakollisuus tarpeellista, lainvelvoittavuus oikeansuuntainen ratkaisu. Sopimus on osapuolten yhteinen kompromissi / neuvottelun tulos ja lähtee asian merkityksen ymmärtämisestä eikä sitä siis voida saada pakolla aikaan. Johtajasopimus tulee luonnostaan ja on osa kokonaisuutta, jos kunnassa noudetaan hyvän johtamisen periaatteita.

Johtajasopimuksen sisällöstä vielä, että se ei voi olla sopimus työnjaosta, vaan oikea paikka hallituksen puheenjohtajan ja kunnanjohtajan työnjaon sopimisesta on hallinto-/johtosääntö, jossa sovitaan muistakin valtuuskysymyksistä. Ei ole tarkoituksen mukaista hajaannuttaa näitä pois sieltä. Kyse ei siis tältä osin ole sopimuksenvaraisesta asiasta vaan hallinnon järjestämisen peruskysymyksiä ja näin ollen hallinnon läpinäkyvyydestä.

47 § Omistajaohjaus

Pykälässä mainittu esimerkkiluettelo ei edesauta kunnan omistajaroolin selkiyttämistä vaan enemmänkin sekoittaa. Selkeämpää olisi viitata esimerkiksi, että omistajaohjauskeinot määräytyvät yhteisöjä koskevista laeista. Näin vältettäisiin tulkin- taongelmat. Esimerkkiä voisi toisaalta ottaa valtion omistajaohjauksesta eli kunnan tehtävänä olisi myötävaikuttaa yhtiön hallintoon ja toimintaperiaatteisiin ei vaikuttaa yhtiön hallintoon ja toimintaan.

10 luku Luottamushenkilöt

74 § Vaalikelpoisuus kunnanhallitukseen

Pykälän ensimmäisen momentin 2 kohdassa todetaan, että kunnan hallitukseen ei ole vaalikelpoinen henkilö, joka on kunnanhallituksen tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa ja 5 kohdassa on lisäksi henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa tai vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle kunnanhallituksessa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Tämä on ongelmallista, koska samaan aikaan säädetään, että kunnan tulee valita tytäryhtiöidensä hallituksiin sellaisia henkilöitä, joiden tieto ja taito riittää siellä työskentelyyn. Jo nyt on ongelmia saada päteviä ihmisiä täyttämään tarpeelliset paikat. Haasteena on myös tiedonkulun varmistaminen hallitukseen. Kaupunginhallituksella tulee olla edellytykset aidosti valvoa kaupungin konserniyhteisöjen ja -säätiöiden toimintaa.

Vaikka kuntaomisteisten yhteisöjen hallituksiin on perinteisesti kuulunut poliittisten voimasuhteiden mukaan valikoituneita henkilöitä, eikä tällaista hallitusjäsenten valintaperustetta ole tarkoitus kokonaan kieltää edelleenkään. Toisaalta se, että kunnanhallituksiin usein valikoituu henkilöitä, joiden voidaan katsoa edustavan myös laissa tavoiteltua hallitustyöskentelyn osaamista, näin tiukka sääntely ei ole käytännössä tarkoituksenmukaista, vaikka se saattaakin selkeyttää tehtävä- ja vastuukuvia kuntaorganisaatiossa ja helpottaisi esteellisyyskysymysten käsittelyä.

81 § Päätoimisen ja osa-aikaisen luottamushenkilön asema

Sääntely tarpeellisesta. Tärkeä kuitenkin huomioida vielä jo edellä 34 §:n kohdalla mainittu palvelussuhdeturva-asia luottamushenkilön tilalle palkatun henkilön osalta tai työnantajan osalta.

83 § Palkkiot ja korvaukset

Kuntakonserniajattelun näkökulmasta, jota lakiehdotuksessa korostetaan, poikkeaa tämä pykälä siitä. Konsernitilinpäätökseen tulee esityksen 115 §:n mukaan laatia konsernitilinpäätös, joten läpinäkyvyyden kannalta on outoa, että osa luottamushenkilömaksuista jää näin ulkopuolelle.

Tulisiko asia tehdä jotenkin muuten, esimerkiksi siirtyä avoimeen, vaalitulokseen perustuvaan puoluetukeen.

12 luku Kunnan päätöksenteko- ja hallintomenettely

91 § Hallintosääntö

Kuntalain kantavana ideana on, että kunnille jätetään mahdollisimman paljon harkintavaltaa järjestää hallintonsa paikallisten olosuhteiden mukaisesti. Tämä tarkoitus ei hallintosääntöä koskevan säännösehdotuksen osalta kuitenkaan toteudu, koska se on kirjoitettu pakottavaksi ilman, että pakottavuudelle olisi esitetty mitään syytä tai perustetta.

Pykäläehdotuksen mukaan kunnan kaikki johtosääntömääräykset olisi koottava yhdeksi hallintosäännöksi. Kunnissa on lukuisia johto- ja hallintosääntöjä ja niiden koko sisällön kokoaminen yhteen hallintosääntöön, uudelleen kirjoitettunakin, merkitsisi sitä, että yhdestä hallintosäännöstä tulisi varsin mittava asiakirja. Kun uudessa kuntalaissa kunnille muuten pyritään antamaan laaja harkintavalta sen suhteen, minkälaista hallintomallia kunnissa toteutetaan, on vaikeaa nähdä pätevää perustetta pakottaa kaikki kunnat juuri tässä yhteydessä samaan muottiin.

Ongelmalliseksi asian tekee vielä se, että ehdotetuissa siirtymäsäännöksissä ei ole mainintaa 91 §:n voimaantulosta, mistä on pääteltävissä, että pykälän on tarkoitus tulla voimaan heti lain voimaantulon yhteydessä. Vähimmillään siirtymäsäännös tulisi kirjoittaa siten, että 91 § tulisi voimaan vasta seuraavan valtuustokauden alussa, jotta kunnille jäisi aikaa valmistella ja hyväksyä uudet keskitetyt hallintosääntönsä. Huomionarvoista on myös, että lain 6 ja 7 luvut, jotka osaltaan vaikuttavat hallintosäännön sisältöön, tulevat voimaan vasta seuraavan valtuuston aloittaessa toiminnan.

93 § Asian ottaminen kunnanhallituksen käsiteltäväksi

Kunnan itsehallinnollisen aseman ja kuntien hallinnon järjestämisen monimuotoisuuden vuoksi ei ole perusteltua, että otto-oikeus rajataan vain ja ainoastaan kunnanhallitukseen. Säännössä tulisi olla mahdollisuus siihen, että valtuusto voisi johto-/hallintosäännöllä antaa otto-oikeuden esim. lautakunnalle.

Pykälässä tulisi selkeämmin todeta otto-oikeudelle määritelty aika. Nyt se on todettu viittauksella oikaisuvaatimuspykälään.

99 § Toimielimen päätöksentekotavat

100 § Sähköinen kokous

101 § Sähköinen päätöksentekomenettely

Sähköisen kokouksen ja päätöksentekomenettelyn mahdollistaminen on hyvä edistysaskel sekä katsottava myös kestävää kehitystä edistäväksi. Kuitenkin on tärkeää, että kunnat saavat tehdä käyttöön oton omassa tahdissaan.

108 § Pöytäkirja

Hyvänä uudistuksena pidetään pöytäkirjan pitämiseen tulevaan muutosta, kun jatkossa myös toimielimen päätöksistä pidetään pöytäkirjaa, ei enää kokouksesta. Tämä luo paremmat mahdollisuudet sähköiselle kokousmenettelylle.

109 § Kunnan ilmoitukset

110 § Tietojen saatavuus yleisessä tietoverkossa

141 § Päätöksen tiedoksianto kunnan jäsenelle

Uudistus on lähtökohtaisesti hyvä, koska tietoa etsitään useasti juuri tietoverkosta ja tämä on myös laajeneva trendi. Tässä on kuitenkin muistettava asian toinenkin puoli eli se, että sinne kerran latautunut tieto periaatteessa pysyy siellä. Jos sinne siis on tullut laittaneeksi jotain jota sinne ei kuulu, niin sitä on lähes mahdoton saada pois.

Vaikka päätökset ja ilmoituksen eivät sisälläkään kuin julkisia henkilötietoja, voi näidenkin tietojen julkaiseminen loukata kuntalaisten yksityisyyden suojaa. Tietojen näin laaja julkaiseminen on vastoin sitä yleistä kehitystä, jonka mukaisesti henkilötietojen suojelemiseen kiinnitetään yhä suurempaa huomiota. EU:ssa on valmistella uusi tietosuoja-asetus, jossa kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että henkilötietojen käsittely on rajoitettava mahdollisimman vähään suhteessa niihin tarkoituksiin, joita varten niitä käsitellään. Ehdotuksen 5 artiklan mukaan henkilötietoja saa käsitellä vain ja ainoastaan siltä osin kuin näitä tarkoituksia ei voitu täyttää käsittelemällä tietoja, joihin ei sisälly henkilötietoja.

Yleiseen tietoverkkoon luovutetut henkilötiedot ovat rajoittamattoman käyttäjäkunnan käytettävissä ja mahdollisesti automaattisten käsittelyjen kohteena. Kerran tietoverkkoon luovutettua tietoa on erittäin vaikea sieltä aukottomasti poistaa. Tämän vuoksi tulee olla erityisen huolellinen luovutettaessa henkilötietoja verkkoon, jotta yksityisyyden suoja toteutuu.

Nykyisin kunnilla on mahdollisuus harkita, mitä pöytäkirjojen tai kunnan ilmoitusten sisältämiä henkilötietoja julkaistaan verkossa. Esimerkiksi monet kaupungit noudattavat käytäntöä, jonka mukaan verkossa julkaistaan henkilötietoja vain poikkeuksellisesti. Verkossa julkaistavien asiakirjojen sisältämät henkilötiedot on peitetty *****-kentällä. Julkisuusperiaate toteutuu siten, että päätös on nähtävänä kokonaisuudessaan kaupungin ilmoitustaululla ja jäljennös päätöksestä on pyydettävissä kaupungin kirjaamosta. Ehdotetun lainmuutoksen voidaan katsoa vaikeuttavan tällaista yksityisyyden suojan huomioivaa menettelyä.

13 luku Kunnan talous

111 § Talousarvio ja -suunnitelma

Alijäämien kattamisen veloitteen ulottaminen kuntayhtymiin on ongelmallista erityisesti suunniteltuja laajojen sote-alueita ajatellen. Yksittäisten kuntien mahdollisuus laajan ja monen kunnan omistaman Sote-kuntayhtymän toiminnan ja talouden ohjaamiseen ovat olemattomat, kuitenkin viimekätinen alijäämän kattamisvastuu on kunnilla.

Säännöstä tulisi muuttaa siten, että kuntayhtymä tulisi velvoittaa toisen alijäämäisen tilinpäätöksen jälkeen valmistelevaan osakaskuntien johdolla alijäämän kattamisen edellyttämät toimenpiteet.

119 § Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely

Pykälässä lueteltujen kriteereiden lisäksi kunnan taloudellisen aseman arvioinnin pohjana tulisi käyttää myös kunnan vuosittaista taloudellista tasapainoa kuvaavia kriteereitä. Tilanteessa, jossa kunnalla on taseessaan huomattavastikin aikaisempina vuosina kertynyttä ylijäämää, mutta kunta nykyhetkessä velkaantuu hyvinkin nopeasti, ei tunnusluvut välttämättä riittävän nopeasti osoita kehitystä. Velkaantumiskehityksen kääntäminen tasapainoon siinä tilanteessa kun taseen ylijäämät tulevat käytetyiksi ei välttämättä onnistu kovin nopeasti.

Tämän vuoksi esimerkiksi kunnan rahoituslaskelman toiminnan ja investointien rahavirta -tunnusluku tulisi ottaa huomioon arvioitaessa kunnan mahdollisuuksia turvata tulevaisuudessa lainsäädännön edellyttämät palvelut. Kuntien on tullut vuoden 2013 tilinpäätöksestä alkaen esittää rahoituslaskelman toiminnan ja investointien rahavirran kertymää koskeva tunnusluku menneiden viiden vuoden ajalta.

14 luku Hallinnon ja talouden tarkastus

122 § Tarkastuslautakunta

Pykälän 3 momentissa olevaa kirjausta kunnanhallituksen mahdollisuudesta poiketa tarkastuslautakunnan esityksestä lautakuntaa koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi ja talousarvioksi kunnan hallintosäännön ja talousarvioesityksen yhteensovittamiseen liittyvästä perustellusta syystä tulee lavennettava siten, että ehdotuksesta poistetaan yhteensovittamista koskeva vaatimus. Kunnanhallitus voi siten perustellusta syystä poiketa tarkastuslautakunnan esityksestä lautakuntaa koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi ja talousarvioksi.

Pykäläehdotuksen 4 momentin viimeinen virke, jonka mukaan tarkastuslautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista, ei ole johdonmukaisessa suhteessa lautakunnan ensisijaisen tehtävän, joka on talousarviossa asetettujen kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisen arviointi. Kyseinen oma-aloitteinen selvitysten antaminen tulisi kohdistumaan kaupungin operatiiviseen toimintaan ja kulloinkin poliittisesti esillä oleviin kysymyksiin, jotka ovat lakiehdotuksen perusteluissa nimenomaisesti mainittu seikkoina, joihin tarkastuslautakunnan ei tulisi puuttua. Momentin viimeinen virke tulee siksi poistaa.

125 § Tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan tietojensaantioikeus

Tarkastuslautakunnalla tulee olla yhtäläinen tietojensaantioikeus kuin tilintarkastajalla, koska tarkastuslautakunta arvio valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista kuntakonsernissa ja kunnan toiminnan järjestämisen tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

141 § Päätöksen tiedoksianto kunnan jäsenelle

Säännöksessä tuotu uudistus on edistysaskel, kun mahdollistetaan tietoverkon hyödyntäminen päätösten nähtävillä pidossa. Epäjohdonmukaisuutena voidaan todeta se, että tiedoksi saaminen tapahtuu vasta seitsemäntenä päivänä siitä, kun pöytäkirja on verkossa nähtävänä. Voimassa olevan lain mukaan tiedoksi saaminen tapahtuu samalla hetkellä, kun pöytäkirja asetetaan yleisesti nähtäväksi kunnan ilmoitustaululla.

Lapualla 19. elokuuta 2014

Lapuan kaupunginhallitus

Arto Lepistö
kaupunginjohtaja

Toni Leppänen
hallintojohtaja